

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

XIIe KAMER

A R R E S T

**nr. 234.992 van 9 juni 2016
in de zaak 210.941/XII-7987**

In zake: 1. Eddy HAEGEMAN
2. de NV VDS
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Frederik Vanden Bogaerde en Jasper Bolle
kantoor houdend te 8800 Roeselare
Kolenkaai 4
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen:

het VLAAMSE GEWEST
woonplaats kiezend te 1000 Brussel
Koning Albert II-laan 20//4
Agentschap Wegen en Verkeer T.a.v. Veerle Vanempten

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 22 november 2013, strekt tot de nietigverklaring van de beslissing van 23 september 2013 van de Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken waarbij aan Eddy Haegeman een administratieve geldboete wordt opgelegd van 1200 euro wegens beschadiging van het wegdek door overlading van een voertuig en de nv VDS burgerrechtelijk aansprakelijk wordt gesteld voor de betaling van deze administratieve geldboete.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de verzoekende partijen hebben een memorie van wederantwoord ingediend.

Eerste auditeur-afdelingshoofd Walter Van Noten heeft een verslag opgesteld.

De verzoekende partijen hebben een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 22 maart 2016, om 10.00 uur.

Staatsraad Johan Bovin heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Eva Van Nuffel, die *loco* advocaat Frederik Vanden Bogaerde verschijnt voor de verzoekende partijen, is gehoord.

Eerste auditeur-afdelingshoofd Walter Van Noten heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. Op 25 oktober 2012 wordt een vrachtauto, die bestuurd wordt door de eerste verzoekende partij, door de Federale Politie gecontroleerd op de autoweg E40 te Wetteren. Bij deze controle wordt vastgesteld dat het voertuig overladen is. Op de tweede as bedraagt de overlading 1403 kg en op de derde as 790 kg. Er wordt proces-verbaal opgesteld wegens inbreuk op artikel 56 van het decreet van 19 december 1998 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1999 (hierna Aslastendecreet).

3.2. Op 25 januari 2013 beslist de procureur des Konings te Dendermonde om geen strafvervolgung in te stellen.

3.3. Op 19 maart 2013 beslist de wegeninspecteur-controleur om aan de eerste verzoekende partij een administratieve geldboete van 1200 euro op te leggen en de tweede verzoekende partij burgerrechtelijk aansprakelijk te stellen voor de betaling van de administratieve geldboete. Deze beslissing wordt dezelfde dag met een aangetekende brief met ontvangstmelding aan de verzoekende partijen toegezonden.

3.4. Op 27 maart 2013 tekenen de verzoekende partijen verzet aan tegen die beslissing.

3.5. Op 4 april 2013 worden de verzoekende partijen uitgenodigd voor een hoorzitting op 15 mei 2013. De verzoekende partijen zijn niet aanwezig op de hoorzitting, maar dienen wel schriftelijke “besluiten in verzet” in.

3.6. Op 3 juni 2013 bevestigt de wegeninspecteur-controleur zijn beslissing om aan de eerste verzoekende partij een administratieve geldboete van 1200 euro op te leggen en de tweede verzoekende partij burgerrechtelijk aansprakelijk te stellen voor de betaling van die boete. Deze beslissing wordt dezelfde dag met een aangetekende brief met ontvangstmelding aan de verzoekende partijen toegezonden.

3.7. Op 18 juni 2013 stellen de verzoekende partijen tegen die beslissing beroep in bij de Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken.

3.8. Op 20 juni 2013 worden de verzoekende partijen uitgenodigd voor een hoorzitting op 24 juli 2013. De verzoekende partijen dienen schriftelijke “besluiten in beroep” in.

3.9. Op 23 september 2013 beslist de Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken aan de eerste verzoekende partij een administratieve geldboete op te leggen van 1200 euro en de tweede verzoekende partij

burgerrechtelijk aansprakelijk te stellen voor de betaling van deze administratieve geldboete. Die beslissing wordt dezelfde dag met een aangetekende brief met ontvangstmelding aan de verzoekende partijen toegezonden.

IV. Onderzoek van de middelen

A. Eerste middel

Uiteenzetting van het middel

4. In een eerste middel voeren de verzoekende partijen de schending aan van artikel 60, §§ 2 en 3, van het Aslastendecreet, waarin vervaltermijnen voor het opleggen van de administratieve geldboete na verzet en in beroep worden voorgeschreven. Volgens de verzoekende partij werden die termijnen niet gerespecteerd.

5. In hun memorie van wederantwoord en laatste memorie volharden de verzoekende partijen zonder meer in het middel.

Beoordeling

6. In het auditorsverslag komt de auditor-verslaggever op grond van een onderzoek van de gegevens vermeld in de stukken van het administratief dossier tot de conclusie dat het middel zowel wat de aangevoerde schending van artikel 60, § 2 als wat de aangevoerde schending van artikel 60, § 3 van het Aslastendecreet betreft, feitelijke grondslag mist.

In hun laatste memorie brengen de verzoekende partijen geen enkel gegeven bij ter weerlegging van deze conclusies van het auditorsverslag. Zij beperken er zich in tegendeel zonder meer toe te stellen dat zij “volharden in het geformuleerde middel”.

De Raad van State treedt de conclusies van het auditoraatsverslag bij. Uit de gegevens vermeld in de stukken van het administratief dossier blijkt dat het middel feitelijke grondslag mist.

7. Het eerste middel is niet gegrond.

B. Tweede middel

Uiteenzetting van het middel

8. In een tweede middel voeren de verzoekende partijen de schending aan van artikel 6 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens (hierna: EVRM).

De verzoekende partijen stellen dat de administratieve geldboete die wordt opgelegd wegens inbreuken op het Aslastendecreet een straf is in de zin van artikel 6 EVRM. Volgens de verzoekende partijen voldoet de bestreden beslissing op verschillende punten niet aan de vereisten van artikel 6 EVRM.

De verzoekende partijen zijn van oordeel dat de bestreden beslissing artikel 6, § 3, c, *juncto* artikel 6, § 1, EVRM schendt, doordat de chauffeur zich bij het verhoor door de wegeninspecteurs niet kon laten bijstaan door een raadsman. Uit de rechtspraak van het Europees Hof voor de rechten van de mens (hierna EHRM) – meer bepaald het arrest van 27 november 2008 in de zaak Salduz t. Turkije - leiden de verzoekende partijen af dat de verdachte vanaf het eerste verhoor moet worden bijgestaan door een raadsman en de rechten van de verdediging onherstelbaar geschaad worden wanneer in een strafprocedure gebruik wordt gemaakt van incriminerende verklaringen die zonder de bijstand van een advocaat werden afgelegd. Bovendien had de wegeninspectie de chauffeur voor het verhoor moeten informeren over zijn recht om te zwijgen en zijn recht op bijstand van een advocaat (“cautieplicht”). De verdachte, zijnde de

eerste verzoekende partij, kon geen afstand doen van zijn recht op bijstand van een advocaat, zonder vooraf over zijn rechten te zijn geïnformeerd. De verzoekende partijen wijzen er voorts op dat de rechtspraak van het EHRM bindend is en rechtstreekse werking heeft.

Het niet laten bijstaan door een advocaat en de schending van de cautieplicht, hebben volgens de verzoekende partijen niet enkel tot gevolg dat de verklaringen van zowel de chauffeur als de onderneming dienen te worden verwijderd, doch bovendien dat er simpelweg geen administratieve geldboete kan worden opgelegd. Dit gevolg leiden de verzoekende partijen af uit een arrest van het EHRM van 13 oktober 2009 in de zaak *Dayanan t. Turkije*. In die zaak is het EHRM nog een stap verder gegaan, aangezien het EHRM daarin tot een schending van artikel 6, § 3, c, *juncto* artikel 6, § 1, EVRM besloot wegens afwezigheid van de toegang tot een advocaat bij het verhoor, hoewel de betrokkene geen voor hem belastende verklaringen had afgelegd.

De verzoekende partijen zijn bovendien van mening dat de argumenten die in de bestreden beslissing worden aangevoerd om de argumentatie van de verzoekende partijen te verwerpen niet overtuigend zijn. In de bestreden beslissing wordt immers ten onrechte gesteld dat de chauffeur, zijnde de eerste verzoekende partij, niet gearresteerd, noch formeel verhoord werd. Feit is immers dat iemand die niet zo maar mag vertrekken, *de facto* van zijn vrijheid is beroofd en dat de chauffeur wel degelijk werd verhoord. De rechtspraak van het EHRM maakt bovendien geen onderscheid tussen verschillende categorieën van verhoor en de chauffeur legde een verklaring af die in het kader van de strafprocedure en de administratieve procedure als bewijs kon worden gebruikt. Vervolgens is het argument dat de chauffeur de mogelijkheid had om een beroep te doen op juridische bijstand onjuist, omdat niet aan de cautieplicht was voldaan en de chauffeur bijgevolg niet met kennis van zaken een verklaring kon afleggen. Ten slotte wijzen de verzoekende partijen ook het argument af dat de beslissing niet op de verklaringen van de chauffeur gegrond was, aangezien de vraag of die verklaringen bij de bestreden beslissing hebben doorgewogen in het

licht van het arrest Dayanan naast de kwestie is, wanneer blijkt dat het recht op bijstand van een advocaat en de cautieplicht werden geschonden.

Vervolgens voeren de verzoekende partijen aan dat artikel 6, § 1, EVRM werd geschonden, doordat hun het recht op een onafhankelijke en onpartijdige rechterlijke instantie wordt ontzegd. Uit een arrest van 11 juni 1986 van het Hof van Cassatie moet volgens de verzoekende partijen worden afgeleid dat de rechten die door artikel 6 EVRM gewaarborgd worden niet alleen gelden bij het opleggen van de strafsanctie, maar ook tijdens het onderzoek (Cass. 11 juni 1986, Pas. 1986, I, 1245). De wegeninspecteurs kunnen echter niet als onpartijdig en onafhankelijk worden beschouwd. Bovendien zijn ook de wegeninspecteur-controleur en de minister geen onafhankelijke en onpartijdige rechterlijke instanties. Ten slotte kan ook de Raad van State niet als een volwaardige rechtsmacht in de zin van artikel 6 EVRM worden beschouwd, aangezien hij enkel over een vernietigingsbevoegdheid beschikt en geen volle rechtsmacht heeft.

De verzoekende partijen zijn voorts van oordeel dat artikel 6, § 1, EVRM eveneens werd geschonden doordat de administratieve procedure bij het opleggen van de administratieve geldboete niet openbaar is. Noch de behandeling van de zaak op de hoorzitting, noch de uitspraak geschieden openbaar.

Ten slotte stellen de verzoekende partijen dat artikel 6, § 3, d, EVRM werd geschonden, doordat bij de procedure tot het opleggen van de administratieve geldboete geen mogelijkheid bestaat om getuigen te ondervragen. Volgens de verzoekende partijen wordt in de bestreden beslissing naast de kwestie geantwoord, namelijk dat er niet werd gevraagd om een getuige te horen. Aangezien er desbetreffend niets in het Aslastendecreet is geregeld, is het immers volgens de verzoekende partijen *de jure* niet mogelijk om getuigen te horen.

9. In hun memorie van wederantwoord houden de verzoekende partijen staande dat artikel 6, § 3, c, *juncto* artikel 6, § 1, EVRM geschonden werd, doordat de chauffeur niet op gelijk welk moment, en naar zijn eigen keuze, elke verdere medewerking met de verbaliserende autoriteiten kon onderbreken om een raadsman te consulteren. De verwerende partij gaat volgens de verzoekende partijen voorbij aan de evolutie in de interpretatie van het begrip arrestatie en verhoor, zoals begrepen door het EHRM. Hoewel de chauffeur formeel niet werd gearresteerd, werd de chauffeur onmiskenbaar gekrenkt in zijn vrijheid van komen en gaan. Dit blijkt zelfs met zoveel woorden uit de bestreden beslissing, aangezien daarin wordt gesteld dat de chauffeur niet de vrijheid had om te vertrekken. In die omstandigheden is er minstens sprake van een feitelijke vrijheidsberoving, en diende vanaf dat ogenblik de effectieve toegang tot een raadsman te worden gegarandeerd, en dit zelfs buiten enige vorm van verhoor.

Wat de grief betreft dat zij geen toegang hebben tot een onafhankelijke en onpartijdige rechterlijke instantie, merken de verzoekende partijen op dat op grond van artikel 60, § 4, van het Aslastendecreet een vergoeding moet worden betaald om tot het hoger beroep te worden toegelaten en dat aldus een financiële drempel wordt opgeworpen. Bovendien vertraagt de administratieve fase de mogelijkheid om een beroep te doen op een onpartijdige en onafhankelijke instantie, waardoor de bescherming die artikel 6 EVRM biedt, wordt uitgehold.

De verzoekende partijen stellen ten slotte vast dat de verwerende partij niet betwist dat de administratieve procedure tot het opleggen van de administratieve geldboete, en in het bijzonder de behandeling van de zaak tijdens de hoorzitting, niet openbaar verloopt. Zij herhalen dat het Aslastendecreet niet voorziet in de mogelijkheid om getuigen te ondervragen.

10. De verzoekende partijen volharden zonder meer in dit middel in de laatste memorie.

Beoordeling

11. De opgelegde administratieve geldboete heeft een “strafrechtelijk” karakter in de zin van artikel 6 EVRM. Dit betekent dat die verdragsbepaling toepasselijk is op de procedure waarbij de gegrondheid van de tegen verzoeker ingestelde vervolging werd vastgesteld en de boete werd opgelegd. Eén van de daarin gegarandeerde proceswaarborgen is dat eenieder recht heeft op een behandeling van zijn zaak door een onafhankelijke en onpartijdige rechterlijke instantie, wat volgens de verzoekende partijen niet het geval was. Dit tweede onderdeel van het tweede middel wordt hierna in eerste instantie onderzocht.

12. In dit geval is een administratieve geldboete opgelegd door de wegeninspecteur-controleur en is het verzet daartegen verworpen door dezelfde wegeninspecteur-controleur en is het beroep tegen die laatste beslissing verworpen door de Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken. Geen van deze overheden is een rechterlijke instantie, in de zin van artikel 6, § 1, EVRM.

13. Artikel 6 EVRM vereist evenwel niet dat de administratieve instanties die de boete hebben opgelegd of die kennis hebben genomen van het verzet of het beroep daartegen, aan alle vereisten van artikel 6, § 1, EVRM moeten voldoen. Het volstaat dat tegen de eindbeslissing van de administratieve overheid een beroep openstaat bij een rechterlijke instantie met “volle rechtsmacht”, in de zin waarin het EHRM dat begrip verstaat (EHRM 17 april 2012, Steiniger t. Oostenrijk, nr. 21539/07, § 46).

14. Tegen de beslissing van de minister kunnen de verzoekende partijen overeenkomstig artikel 14 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, een beroep tot nietigverklaring instellen bij de Raad van State. Om de hierna uiteengezette redenen werd reeds meermaals aanvaard dat de Raad van State een rechtscollege is dat beantwoordt aan de vereisten van artikel 6, § 1, EVRM.

15. Wanneer de Raad van State uitspraak doet in het kader van een beroep tot nietigverklaring, zoals te dezen, oefent hij immers het volgende wettigheidstoezicht uit: hij mag uitspraak doen over de feitelijke zowel als de juridische geschilpunten, hij mag de juistheid, de pertinentie en de toelaatbaarheid van de motieven waarop de bestreden beslissing steunt nagaan en hij mag, specifiek in verband met de administratieve sancties, beoordelen of er een evenredigheidsverband bestaat tussen de gesanctioneerde gedraging en de opgelegde administratieve sanctie.

Weliswaar mag de Raad van State zijn beslissing niet in de plaats stellen van die van het bestuur dat de administratieve geldboete heeft opgelegd. Dit neemt echter niet weg dat, wanneer hij de betrokken beslissing vernietigt, het bestuur verplicht is zich te conformeren aan het vernietigingsarrest en het, indien het een nieuwe beslissing neemt, de motieven van het vernietigingsarrest niet mag miskennen.

16. Bijgevolg kunnen de verzoekende partijen niet worden bijgevallen dat “ook de Raad van State niet als een volwaardige rechtsmacht in de zin van artikel 6 EVRM” kan worden beschouwd. Dat de controle die de Raad van State uitoefent, beantwoordt aan de vereisten van de toetsing met volle rechtsmacht in de zin van artikel 6 EVRM werd overigens bevestigd door het Grondwettelijk Hof (zie onder meer het arrest nr. 25/2016 van 18 februari 2016, B.40.1 en B.40.2) en het Hof van Cassatie (Cass. 15 oktober 2009, *Arr.Cass.* 2009, 584).

17. De verzoekende partijen vragen dat aan het Grondwettelijk Hof een “prejudiciële vraag” zou worden gesteld, die zij evenwel niet formuleren. Gelet onder meer op voornoemde rechtspraak van het Grondwettelijk Hof, is er geen aanleiding om een prejudiciële vraag te stellen.

18. De verzoekende partijen voeren voorts aan dat hun recht om zich tot een rechter te wenden belemmerd wordt door de financiële drempel

bepaald in artikel 60, § 4, laatste lid, van het Aslastendecreet en dat de mogelijkheid tot uitoefening van dat recht bovendien wordt vertraagd door de verplichting om vooraf een administratief beroep in te stellen. Daargelaten de vraag of deze grief geformuleerd in de memorie van wederantwoord ontvankelijk is, kan het door artikel 6, § 1, EVRM gewaarborgde recht het voorwerp uitmaken van beperkingen, ook van financiële aard, voor zover die beperkingen geen afbreuk doen aan de essentie zelf van het recht op toegang tot een rechter. Op zich doet een vergoeding voor dossierkosten geen afbreuk aan dat recht. (GwH, 12 juli 2012, nr. 88/2012, B.4.1.).

In het Aslastendecreet wordt voorts in voldoende waarborgen voorzien opdat de administratieve procedure met bekwame spoed zou worden afgehandeld en het recht op toegang tot de rechter nietodeloos wordt belemmerd of vertraagd. Indien tegen de aanvankelijke beslissing van de wegeninspecteurs verzet wordt aangetekend en vervolgens tegen de beslissing van de wegeninspecteur-controleur beroep bij de Vlaamse regering wordt ingesteld, wordt de beslissing waarbij de administratieve geldboete werd opgelegd, geschorst. De administratieve geldboete vervalt stilzwijgend indien de beslissing van de wegeninspecteur-controleur niet binnen dertig dagen na de hoorzitting aan de overtreder wordt meegedeeld. Hetzelfde geldt indien de beslissing van de bevoegde minister niet binnen vier maanden na het instellen van het beroep aan de overtreder wordt meegedeeld.

De argumenten van de verzoekende partijen in verband met het belemmeren van het recht om zich tot een onafhankelijke en onpartijdige rechterlijke instantie te wenden, missen bijgevolg grond.

19. Het tweede onderdeel van het middel is ongegrond.

20. De verzoekende partijen voeren in het eerste middelonderdeel aan dat artikel 6, § 3, c, *juncto* artikel 6, § 1, EVRM is geschonden, doordat de

vrachtwagenbestuurder zich bij zijn verhoor niet heeft kunnen laten bijstaan door een advocaat.

Daargelaten de vraag of de tweede verzoekende partij zich te dezen wel kan beroepen op de miskennis van een recht in hoofde, niet van haarzelf, maar van haar chauffeur, moet in verband met het recht op bijstand erop worden gewezen dat het slechts kan ontstaan bij het effectieve verhoor van een verdachte en niet bij gelijk welke verzameling van inlichtingen en bewijs-elementen die op het bestaan van een misdrijf zouden kunnen wijzen. Te dezen hebben de wegeninspecteurs bij de redactie van het aanvankelijke proces-verbaal op 25 oktober 2012 inlichtingen verzameld betreffende onder meer de aard van het transport en de identiteit van de vrachtwagenbestuurder. Zij hebben daarbij een schriftelijke vragenlijst laten invullen waarin eerder beperkte informatie werd gevraagd en waarbij vaststaat dat de vrachtwagenbestuurder op geen enkel ogenblik van zijn vrijheid werd beroofd en na de wegcontrole mocht beschikken en zijn rit met zijn geleed voertuig verder zetten (GwH 14 februari 2013, nr. 7/2013. B.5.5).

21. In het voormelde Salduz-arrest heeft het EHRM de grenzen afgebakend waarbinnen het recht op bijstand van een advocaat geldt. Het geldt in beginsel vanaf de initiële ondervraging door de politie. Het recht van verdediging wordt onherstelbaar geschonden wanneer bezwarende verklaringen die tijdens het politieverhoor zijn afgelegd zonder dat de betrokkene toegang had tot een advocaat, als bewijs worden gebruikt bij een veroordeling (EHRM 27 november 2008, Salduz t. Turkije, nr. 36391/02, § 52). Volgens het arrest Dayanan geldt het recht op bijstand vanaf het moment dat een verdachte wordt aangehouden, zelfs als blijkt dat de verdachte geen enkele verklaring heeft afgelegd (EHRM 13 oktober 2009, Dayanan t. Turkije, nr. 7377/03, § 1).

De verzoekende partijen gaan er echter onterecht van uit dat elke ondervraging van een persoon, vanaf het moment dat die “niet zomaar mag vertrekken” kan worden beschouwd als een “verhoor” dat de toepassing van het

recht op bijstand door een advocaat met zich mee moet brengen. In het arrest Zaichenko, dat meer relevant is voor huidige zaak dan de zaak Dayanan, oordeelde het Hof immers in een zaak aangaande een persoon die zonder bijstand van een advocaat tijdens een wegcontrole werd verhoord tot de niet-schending van artikel 6.3.c) EVRM. Volgens het Hof wezen de omstandigheden van de zaak niet op een noemenswaardige beperking van de vrijheid van handelen van de betrokken persoon van die aard dat de bijstand van een advocaat vanaf dat ogenblik vereist zou zijn (EHRM 18 februari 2010, Zaichenko t. Rusland, nr. 39660/02, §§ 47 en 48). Het Hof wijst ook op de eerder beperkte rol van de verbalisanten, en stelt uitdrukkelijk vast dat het strafonderzoek pas geopend werd na de toezending van het verslag of het proces-verbaal van de verbalisanten aan de bevoegde overheid (§ 49). (zie ook GwH 14 februari 2013, nr. 7/2013. B.8.2).

22. In de voorliggende zaak wordt bijgevolg rekening gehouden met de volgende feiten en omstandigheden.

Uit het aanvankelijke proces-verbaal van 25 oktober 2012, opgesteld door de wegeninspecteurs bij de wegeninspectie, blijkt dat zij de overlading van het voertuig van de tweede verzoekende partij hebben vastgesteld middels een door de metrologische dienst van de FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie, gecontroleerde asweger. De overlading wordt door de chauffeur niet betwist, gelet op de overlading vastgesteld door de asweger. De inspecteurs vermeldden tevens de identiteit van de vennootschap die burgerlijk aansprakelijk is voor de overlading, zijnde de tweede verzoekende partij, en de identiteit van de bestuurder die de werknemer was van de tweede verzoekende partij.

In voornoemd proces-verbaal legde de bestuurder van het geleed voertuig een schriftelijke verklaring af betreffende de taal die hij verkoos, de aard van de goederen die hij vervoerde, de plaats van het inladen, de eindbestemming van de goederen en de identiteit van zijn opdrachtgever en van

de verlader. Voor het overige kruiste de bestuurder in voormeld proces-verbaal nog de volgende voorgedrukte vermeldingen aan:

- “: Er werden mij GEEN middelen ter beschikking gesteld om onmiddellijk het gewicht van de lading na te gaan.
- : Ik was NIET op de hoogte dat ik overladen was.
- : Ik betwist de overtreding niet.”

Uit de motieven van de bestreden beslissing blijkt dat het de materiële vaststellingen in verband met de overlading zijn en niet de verklaringen van de bestuurder, die aan de beslissing tot het opleggen van een administratieve geldboete ten grondslag liggen. Tevens kon de vrachtwagenbestuurder, zo hij dit wenste, op zijn verklaringen terugkomen of deze nuanceren tijdens de administratieve procedures en eventueel tijdens de procedure voor de Raad van State, wat hij niet heeft gedaan.

Bijgevolg houdt de afwezigheid van een advocaat op het tijdstip van de vaststellingen bij weging van het voertuig door de asweger en op het moment dat de vrachtwagenbestuurder een verklaring aflegt, geen schending in van artikel 6 EVRM in essentie omdat de technische vaststellingen in verband met de overlading doorslaggevend waren om de administratieve geldboete op te leggen en de vrachtwagenbestuurder hiermee onmiddellijk werd geconfronteerd. Bovendien blijkt uit het aanvankelijke proces-verbaal van 25 oktober 2012 dat een afschrift van dit proces-verbaal aan de vrachtwagenbestuurder werd toegestuurd samen met een vragenlijst bestemd voor de burgerlijk aansprakelijke partij, zijnde de tweede verzoekende partij.

Dit betekent concreet dat zowel de vrachtwagenbestuurder als de tweede verzoekende partij de mogelijkheid hadden om een advocaat te raadplegen na ontvangst van voornoemde documenten, waarna zij overleg konden plegen om hun respectievelijke verdediging zowel schriftelijk, als mondeling in de beste omstandigheden grondig voor te bereiden, wat zij trouwens effectief hebben gedaan, zowel tijdens de administratieve fase van de procedure als voor de Raad van State. Immers zowel tijdens de verzetprocedure als tijdens

de beroepsprocedure konden de verzoekende partijen zich laten bijstaan door een advocaat van hun keuze en werden schriftelijke besluiten neergelegd voor de verzoekende partijen.

Uit geen enkel element van het administratief dossier blijkt overigens dat de vrachtwagenbestuurder zich op enig moment in een kwetsbare positie bevond. Bijgevolg kan niet worden aangenomen dat aan de bestuurder bij het afleggen van zijn schriftelijke verklaring bij de wegcontrole, reeds toegang diende te worden verleend tot een advocaat noch informatie diende te worden verleend op zijn recht op stilzwijgen en zijn recht op bijstand van een advocaat.

Het eerste onderdeel van het middel kan niet worden aangenomen.

23. In zoverre de verzoekende partijen in het derde onderdeel van het middel aanvoeren dat artikel 6, § 1, EVRM is geschonden, doordat noch de wegeninspecteurs, noch de wegeninspecteur-controleur, noch de minister beschouwd kunnen worden als onafhankelijke en onpartijdige rechterlijke instanties, of dat de procedure niet in het openbaar werd gevoerd, wordt herhaald dat niet is vereist dat de beslissende instanties in een administratieve procedure moeten voldoen aan alle vereisten die gesteld worden aan een rechterlijke instantie, mits tegen hun beslissing beroep openstaat bij een rechterlijke instantie die wel aan die vereisten voldoet. De Raad van State is een rechterlijke instantie die aan de bedoelde vereisten voldoet en in dit verband wordt bovendien vastgesteld dat de verzoekende partijen niet aantonen dat voornoemde instanties hebben doen blijken van partijdigheid en evenmin dat zij niet onafhankelijk zouden zijn opgetreden. Wat voorts de grief betreft dat de administratieve procedure niet in het openbaar werd gevoerd, weze vastgesteld dat de openbare behandeling bij de Raad van State gegarandeerd is.

Bovendien is er reeds op gewezen dat de verzoekende partijen tijdens de administratieve procedure na verzet en na beroep op een hoorzitting

worden uitgenodigd, waar zij zich ook mondeling tegen de beschuldigingen kunnen verweren. Het EHRM heeft er reeds op gewezen dat de verplichting om een openbare zitting te houden niet absoluut is en dat artikel 6 EVRM niet noodzakelijk het houden van een dergelijke zitting in alle procedures vereist. In de zaak *Suhadolc v. Slovénie*, nr. 57655/08 van 17 mei 2011 heeft het Hof geoordeeld dat de afwezigheid van een mondelinge en openbare zitting in een zaak van snelheidsovertreding en rijden in een toestand van dronkenschap waarbij de elementen ten laste van de beschuldigde werden verkregen met behulp van technische apparaten, geen schending van artikel 6 EVRM oplevert.

In zoverre de verzoekende partijen ten slotte aanvoeren dat artikel 6, § 3, d, EVRM is geschonden, doordat zij tijdens de administratieve procedure niet in de gelegenheid zijn gesteld om getuigen te ondervragen, wordt opgemerkt dat, zoals blijkt uit het proces-verbaal van 25 oktober 2012 van de wegensinspecteurs, de persoon die verhoord wordt, om een getuigenverhoor kan vragen. Uit het dossier blijkt niet dat de bestuurder of de tweede verzoekende partij heeft verzocht om het horen van een getuige, laat staan dat een dergelijk verzoek zou zijn verworpen.

Het derde onderdeel van het middel kan niet worden aangenomen.

24. Het tweede middel is, in al zijn onderdelen, niet gegrond.

C. Derde middel

Uiteenzetting van het middel

25. In een derde middel voeren de verzoekende partijen aan dat artikel 56 van het Aslastendecreet het legaliteitsbeginsel in strafzaken en de artikelen 10 en 11 van de Grondwet schendt. Daarnaast voeren zij aan dat de bestreden beslissing artikel 56 van het Aslastendecreet schendt.

De verzoekende partijen zijn van oordeel dat artikel 56 van het Aslastendecreet het legaliteitsbeginsel in strafzaken schendt doordat uit de tekst van die bepaling niet blijkt wat onder het begrip “bij goedkeuring vastgestelde maximum” moet worden verstaan en de rechtsonderhorige niet kan weten waarop dit begrip slaat.

Vervolgens zijn de verzoekende partijen van oordeel dat er ten nadele van de Belgische voertuigen en hun bestuurders een discriminatie bestaat, aangezien het mogelijk is dat in België buitenlandse voertuigen rijden met hogere asgewichten dan die waarvoor zij in het land van herkomst ingeschreven zijn.

De verzoekende partijen zijn ten slotte van mening dat de wegeninspecteurs het bij goedkeuring vastgestelde maximum niet op correcte wijze hebben nagekeken, aangezien uit het proces-verbaal blijkt dat zij dat gegeven hebben overgenomen van de technische fiche van het voertuig, het identificatieverslag, het identificatieplaatje of het inschrijvingsbewijs, terwijl het correcte document, namelijk het proces-verbaal van goedkeuring, nergens vermeld wordt en de verbalisanten dat document niet hebben nagekeken.

Beoordeling

Wat betreft de schending van het wettigheidsbeginsel in strafzaken

26. De Raad van State is niet bevoegd om artikel 56 van het Aslastendecreet te toetsen aan het wettigheidsbeginsel in strafzaken. De naleving van het wettigheidsbeginsel in strafzaken kan wel worden beoordeeld door het Grondwettelijk Hof. Het wettigheidsbeginsel in strafzaken wordt immers gewaarborgd door artikel 12, tweede lid, van de Grondwet. De verzoekende partijen vragen niet dat in verband met dit onderdeel van het middel een prejudiciële vraag zou worden gesteld aan het Grondwettelijk Hof.

Wat betreft de discriminatie ten aanzien van bestuurders van buitenlandse voertuigen

27. In zover de verzoekende partijen aanklagen dat de bestuurders van in België ingeschreven voertuigen gediscrimineerd worden ten opzichte van de bestuurders van buitenlandse voertuigen, dient te worden opgemerkt dat voor beiden het verbod geldt om het wegdek te beschadigen door zich met een voertuig op de openbare weg te bevinden waarvan de massa op de grond onder één van assen het bij goedkeuring vastgestelde maximum met meer dan vijf procent overschrijdt.

Artikel 32bis 1.4. van het koninklijk besluit van 15 maart 1968 houdende ‘algemeen reglement op de technische eisen waaraan de auto’s, hun aanhangwagens, hun onderdelen en hun veiligheidstoebehoren moeten voldoen’ (hierna koninklijk besluit Technische Eisen) bepaalt de maximaal toegelaten massa en asdruk voor voertuigen.

Wat betreft de in het buitenland ingeschreven voertuigen bepaalt artikel 2, § 4, van het koninklijk besluit Technische Eisen:

“§4. De in het buitenland ingeschreven motorvoertuigen moeten, om in België tot het verkeer op de openbare weg te worden toegelaten, voldoen aan de technische eisen opgenomen in de Internationale conventie inzake het wegverkeer.

Dit geldt eveneens voor de buitenlandse aanhangwagens die erdoor getrokken worden of die getrokken worden door een in België ingeschreven motorvoertuig.

Op gebied van massa’s en afmetingen moeten deze voertuigen voldoen aan de bepalingen van artikel 32bis.”

Het tweede onderdeel van het middel gaat er bijgevolg ten onrechte van uit dat artikel 56 van het Aslastendecreet wat betreft de maximaal toegelaten massa een onderscheid maakt naargelang het voertuig in België of in het buitenland ingeschreven is.

Wat betreft de vaststelling van het bij goedkeuring vastgestelde maximum van de massa onder de assen

28. Artikel 10, § 1, van het koninklijk besluit Technische Eisen bepaalt dat de goedkeuring van een type van chassis of zelfdragende voertuigen wordt bekrachtigd met een genummerd proces-verbaal van goedkeuring (P.V.G.). Dit proces-verbaal bepaalt de maximale toegelaten massa van het voertuig en van de voertuigensleep alsook de maximale massa op de grond onder de as of assen en, wanneer het een oplegger betreft, de maximale massa onder het steunpunt. Het P.V.G. wordt door de constructeur aangevraagd en aan hem afgeleverd.

De gegevens die vermeld worden in het P.V.G. kunnen op verschillende plaatsen worden teruggevonden.

Zo moet de maximale toegelaten massa voor elk van de assen vermeld worden op de identificatieplaat van het voertuig, die op een gemakkelijk te bereiken plaats van het voertuig moet worden aangebracht.

Daarnaast vermelden de door de Minister van Verkeerswezen voor de automobielininspectie erkende organismen op het inschrijvingsbewijs of op het keuringsbewijs het hoogste toegelaten gewicht van het voertuig. Voor de voertuigen met een hoogste toegelaten gewicht van meer dan 2500 kg wordt tevens het hoogste gewicht op de grond onder de assen en, eventueel, het hoogste gewicht onder het steunpunt vermeld.

In het aanvankelijk proces-verbaal van 25 oktober 2012 wordt onder het opschrift “inlichtingen met betrekking tot de weegbon” het volgende vermeld:

“ * De maximale toegelaten massa (cfr. eerste kolom van de weegbon) van de assen, van het voertuig en eventueel van de sleep, zijn overgenomen van de technische fiche, of van het identificatieverslag, of van het identificatieplaatje, of van het inschrijvingsbewijs van het voertuig.

* De maximale toegelaten massa van de assen worden ingevoerd indien deze voorkomen op één van de vorige documenten of op het identificatieplaatje.”

De verzoekende partijen tonen niet aan dat de wegeninspecteurs door uit te gaan van één van die gegevens het bij de goedkeuring vastgestelde maximum van de massa onder de assen onjuist hebben bepaald.

29. Het derde middel is deels onontvankelijk, deels ongegrond.

D. Vierde middel

Uiteenzetting van het middel

30. In een vierde middel voeren de verzoekende partijen aan dat het moreel bestanddeel van de inbreuk niet deugdelijk gemotiveerd is. Volgens de verzoekende partijen rijst de vraag of er wel sprake kan zijn van onachtzaamheid wanneer wordt vastgesteld dat het voor de chauffeur onmogelijk is om eventuele overladingen tegen te gaan omdat hem geen middelen ter beschikking zijn gesteld om onmiddellijk het gewicht van de lading na te gaan.

Beoordeling

31. In verband met het moreel bestanddeel van een misdrijf heeft het Hof van Cassatie in een arrest van 8 oktober 2002 (Cass. 8 oktober 2002, A.R. P.01.1149.N) als volgt geoordeeld:

“Overwegende dat wanneer de wet van de delictsomschrijving geen schuldvorm vermeldt, zoals hier bij verkeersovertredingen, de schuld bestaat uit het feit dat de dader de inbreuk wetens en willens heeft gepleegd, hetzij onachtzaam handelde, tenzij de wetgever deze laatste schuldvorm uitgesloten heeft wat hij niet deed bij verkeersovertredingen; Dat in dit geval de rechter de schuld kan afleiden uit het materiële feit van de overtreding voor zover de overtreder geen grond van rechtvaardiging of enige andere schulduitsluitingsgrond aannemelijk maakt.”

Het Hof van Cassatie neemt derhalve aan dat wanneer de wet van de delictsomschrijving geen schuldvorm vermeldt, de rechter de schuld kan afleiden uit het materiële feit van de overtreding, voor zover de overtreder geen grond van rechtvaardiging of enige andere schulduitsluitingsgrond aannemelijk maakt.

In een arrest van 2 november 2004 (Cass., 2 november 2004, A.R. P.04.0767.N) oordeelde het Hof van Cassatie met betrekking tot de misdrijven bedoeld in de artikelen 18, §§ 1 en 2, en 26 van het koninklijk besluit van 18 maart 1968 ‘houdende algemeen reglement op de technische eisen waaraan auto’s, hun aanhangwagens, hun onderdelen en hun veiligheidstoebehoren moeten voldoen’:

“dat die bepalingen inhouden dat eenieder die een voertuig gebruikt, zich ervan moet vergewissen dat het gewicht in beladen toestand ervan niet meer bedraagt dan het hoogst toegelaten gewicht, ook al heeft hij zelf het voertuig niet geladen; dat het verzuim daaraan te voldoen het opzet of de schuldige nalatigheid kan uitmaken vereist opdat het morele bestanddeel van het misdrijf zou bestaan.”

De Raad van State treedt deze rechtspraak bij.

De verzoekende partijen hebben noch tijdens de procedure in verzet noch in beroep een grond van rechtvaardiging of een schulduitsluitingsgrond voor de inbreuk op het aslastendecreet aangevoerd. Uit het feit zelf van de overlading heeft de verwerende partij wettig kunnen afleiden dat de eerste verzoekende partij zich niet gedragen heeft zoals van een normale, voorzichtige en zorgvuldige chauffeur in dezelfde feitelijke omstandigheden kan worden verwacht.

De omstandigheid dat de chauffeur over geen middelen beschikte om het gewicht van het voertuig te controleren, maakt geen grond van rechtvaardiging of schulduitsluitingsgrond uit. De verwerende partij heeft wettig geoordeeld dat niet alleen het materieel, maar ook het moreel bestanddeel van de inbreuk bewezen is.

32. Het vierde middel is niet gegrond.

BESLISSING

1. De Raad van State verwerpt het beroep.

2. De verzoekende partijen worden verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op een rolrecht van 350 euro, elk voor de helft.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 9 juni 2016,
door de Raad van State, XIIe kamer, samengesteld uit:

Dierk Verbiest,	kamervoorzitter,
Johan Bovin,	staatsraad,
Pierre Barra,	staatsraad,
bijgestaan door	
Silja Doms,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Silja Doms

Dierk Verbiest